

CINQUANTA ANYS D'UNES MITGES

Una història de niló

El niló, la revolucionària fibra artificial, acaba de complir cinquanta anys. Una fibra que va néixer lligada a una peça de roba, les mitges. Durant molt de temps, la seva història ha estat lligada a una peça de roba objecte de fetitxistes per excel·lència: les mitges.

Carles Gàmez

Diu que entre els centenars d'invents que han influït o han fet canviar la vida de les dones, al costat de les cremalleres, la paella antiadherent o la píndola, caldria col·locar les mitges de niló. Precisament ara, aquesta fibra química compleix cinquanta anys.

Aquesta fibra, que fou anunciada «forta com l'acer, fina com el fil d'aranya i suau i brillant com la seda» es convertia en la primera filatura sintètica de la història, i que més endavant donaria pas al naixement d'altres fibres artificials, que envairien els mercats de tot el món. Una matèria natural com la seda —produïda principalment pel Japó i la Xina— es veuria afectada greument pel naixement del niló, i es convertiria en un article de luxe.

La presentació del niló —sobre l'origen del seu nom s'han barallat diverses hipòtesis— tindria lloc un 27 d'octubre de 1938 per la poderosa firma Du Pont de Nemours. La fibra que revolucionaria els mercats havia estat possible gràcies als estudis del químic americà Wallace H. Carathen de la Universitat de Harvard, que havia treballat al llarg de deu anys en la secció d'investigació de la firma.

No seria fins a finals de 1940 que eixirien les primeres mitges de niló a la venda en diferents llocs dels Estats Units, i malgrat que el gruix era superior als 60 deniers, l'acceptació seria immediata, tant que obligaria la casa Du Pont a obrir una segona planta de fabricació de mitges. L'explosió internacional de les mitges de niló, però, hauria d'esperar al final de la segona guerra mundial. No obstant això, durant la guerra, els filats de niló tindran un paper decisiu en la fabricació de paracaigudes de l'exèrcit nord-americà, amb una aparició estel·lar sobre el cel de la Normandia.

A l'estat espanyol encara tardarien a presentar-se i fins a 1947 no es veuen les primeres mitges de niló a les botigues. Amb tot, caldrà esperar alguns anys —1956— perquè comencen a ser fabricades per una indústria catalana. D'altra banda, a partir de la postguerra, el niló envaeix altres peces femenines com la cotilla o el sostenidor.

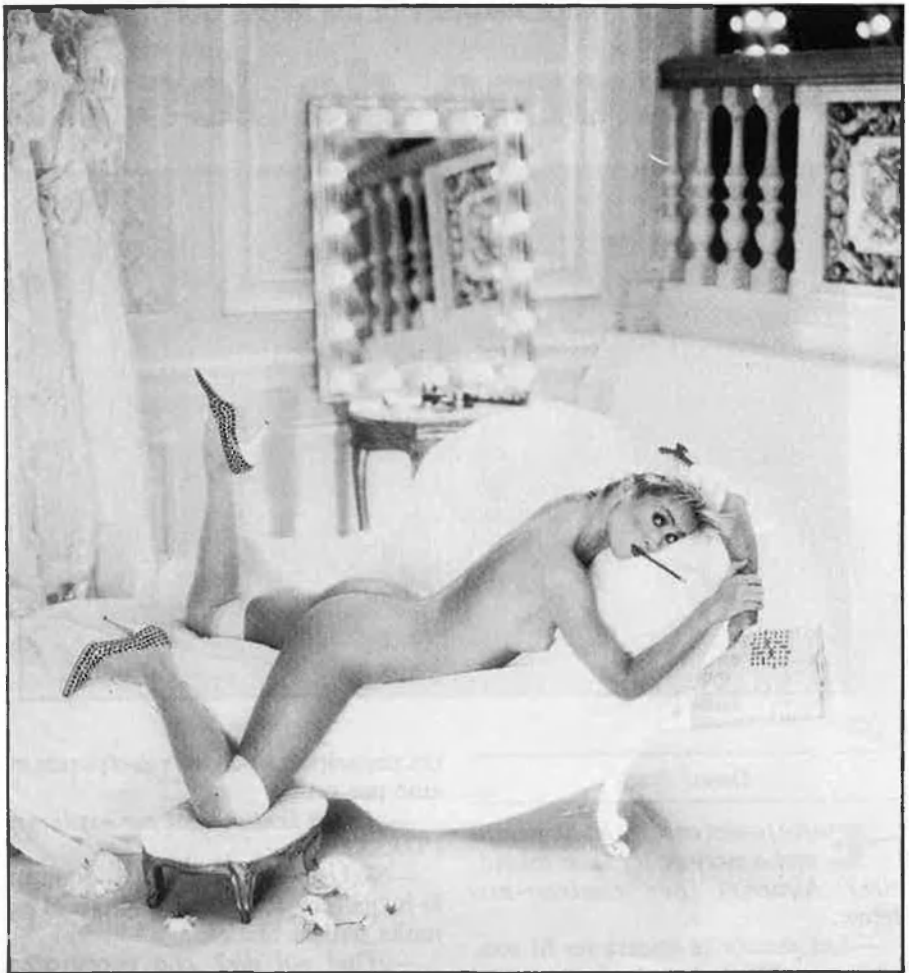
La dècada dels cinquanta coneix la gran expansió de les mitges de niló, que han fet desaparèixer pràcticament les altres matèries com el cotó, la seda o el fil. Aquesta expansió durà també la decadència de la mitja amb costura, substituïda per una mitja «el més semblant possible a les cames». Entre nosaltres aquesta *nova mitja* s'anuncia com *la última novedad de París* o la

A la dècada dels 50, les mitges es convertiren en un producte de consum massiu.

moda sin costura, pero... con personalidad. Dècades després, la costura tornarà a posar-se de moda, auspiciada pel fenomen *camp* o retro. El fotògraf Helmut Newton farà de les mitges amb costura, objecte eròtic per excel·lència de les revistes de moda.

La nova fibra produeix també un abaratiment de les mitges, que passen a convertir-se en un producte de con-

sum massiu. Les mitges han deixat de ser un fetitxe de luxe. La imatge de l'estraperlista i el mercat negre pertany ja irremeiablement al passat.

No és ara el moment de fer un repàs a l'evolució de les mitges, que, amb més o menys protagonisme, no han

deixat d'estar presents en els diferents moments de la moda i els hàbits femenins en tots aquests anys. Aquelles qualitats de «transparència i durabilitat» que foren assenyalades com revolucionàries, ja formen part de la història. Com les mitges de niló. □

Mitges de cel·luloide

Cinema i erotisme han tingut en les mitges un dels seus vehicles més suggestius. Des de la Lola-Lola de *L'Àngel Blau*, amb una *Marlene Dietrich* encara sense arramassar pels estilistes de Hollywood, a les mitges blanques de *Silvia Kristel* en *Emmanuelle*, la història del cinema ha estat un aparador d'aquesta peça femenina.

Poques estrelles han pogut resistir-se al seu ús públic. La Marilyn corista de *Bus Stop*, mitges-Actor's Studio, a la Marilyn lleotards negres d'*El multimillonario*, descendint per la barra de bom-

bers als acords de Cole Porter. Mitges de la Nouvelle Vague de *Jeanne Moreau* a l'*Anouk Aimée* de *Lola*. Mitges-pòster de la terrible Mrs. Robinson (Anne Bancroft) d'*El Graduado*, despullant-se davant un virginal Dustin Hoffmann.

La mitja també ha estat un element de fricció per a les relacions est-oest, com posava de manifest *La bella de Moscó*. *Cyd Charisse*, de la mateixa manera que la seua antecessora filmica, Ninotchka-Greta Garbo, es deixava seduir pel corrupte món occidental. En aquesta ocasió, la dansarina re-

nunciava als seus ideals per unes *silkstockings* o mitges de seda.

Aquest protagonisme cinematogràfic de la mitja no ha tingut solament models femenins. Al cel·luloide queden les imatges d'un *Helmut Berger*-Àngel Blau estirant les cames davant l'estupefacta mirada del clan familiar, o la parella Curtis-Lemmon, o siga les meravelloses Daphne i Josephine, de *Con faldas y a lo loco* a ritme *jazz-hot*. Una altra música, el roc, veuria *Tim Curry* desfilant per la pantalla com un enfollit travestí, versió del Doctor Frankenstein, en el *Rocky Horror Show*. □